

KÁVÉESOK LAPJA

IX. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

10. szám

Kiadó és lejtulajdonos:

A Budapesti Kávésok Ipartestülete

Felelős szerkesztő:

Dr. Havas Nándor

Szerkesztő:

A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.

A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének és a Magyar Kávésok Országos Szövetségének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy félévre 8.— pengő. egész évre 16.— pengő

Kéjelenik:
minden hó 1-én és 15-én

Szerkesztőség: Budapest, VIII. József körút, 38., I. em. 5. Telefon. József 321—05. Kiadóhivatal: Budapest VIII., Rökk Szilárd u. 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig. —

MEGHÍVÓ

A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárósága f. é. május 24-én (szerdán) délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előjáróság t. tagjait meghívja. Budapest, 1933 május hó 15-én.

Dr. Havas Nándor sk. Mészáros Győző sk.
főjegyző elnök

Eredmények

Eveken, hónapokon át folytatunk küzdelmet: existenciális érdekeinkért. Minden nap és minden időszak új meg új kérdéseket hoz napirendre, amelyeknek megoldása, a gyakorlati életbe való beillesztése, a megfelelő irányítás az érdekképviselő feladata.

E feladat voltaképp kettős: megelőzés, állandó figyelése annak, hogy mi készül, mit várhatunk; a másik a már kiadott intézkedések végrehajtása, terhek könnyítése, meglévő korlátozások lebontása vagy enyhítése.

Ez a kettős feladatkör azt jelenti, hogy az érdekképviselőnek nagyon sok látszólag meddő munkát kell teljesítenie, amelyek látható nyoma nincsen, amelyet tényleges intézkedés nem követ, — sokszor már ez is eredmény, hogy valamely ügyben nem történik semmi, mert ha történne, az csak hátrányos lenne az érdekeltekre nézve.

A bai nehézségek közepette a pozitív, látható eredmények nagyon ritkák, annál kevésbé, mivel munkásságunk főzése az anyagi terhek könnyítése irányul. Itt pedig oly magasabb érdekekkel állunk szemben, amelyeknek deferálnunk kell.

Ennek ellenére e téren is sikerült bizonyos eredményeket elérnünk. Elég, ha rámutatunk az adóközösség intézményére, mely az érdekeltek részére technikai és anyagi könnyebbséget jelent; a vigalmi adó átalányozásának rendszerére, mely terhes és súlyos adminisztrációtól és nyilvántartástól mentesít, a személyzeti kereseti adó átalányozására, mely a személyzeti nyilvántartás ügyét könnyíti meg. Ezek nem új dolgok, sőt annyira közismertek, hogy kártsáink jó része nem is veszi tudomásul.

A közterhek terén sok a jogos panasz, sajnos, e téren munkásságunk az adott helyzetnél fogva inkább csak a státuskvó fenntartására szorítkozik. Küzdünk a terhek emelése ellen, amely gondolatlanul a hatóságok szívesen és gyakran foglalkoznak. Évről-évre részletesen és indokoltan kimutatjuk iparunk terheit, megvilágítjuk elviselhetetlen helyzetét és eredménynek kell tekintenünk azt, hogy az adóalapok az utóbbi évek folyamán túlnyomórészt változatlanul fenntartottak. Hogy csak egy tételt ragadjunk ki, itt van a járdafoglalási díjak kérdése, amelyek emelése évről-évre napirenden van. Egyelőre ipartestületünk kérésére sikerült ezt megakadályozni.

Ha nem is köztétel, de kétségtelenül egyik legsúlyosabb teherfételünk az üzletbér. — Hogy ezen a téren testületünk minő munkát fejtett ki, elég utalunk a lapokban, szak-sajtóknak közzétett híradásainkra. Bár konkrét hatósági rendelkezést nem sikerült elérni, megmozgattuk az összes érdekelteket, még a háztulajdonosokét is és agitációnk és mozgalmunk nyomán támadt általános erkölcsi presszió hatása alatt, nagyon sok esetben tudtunk a szembenálló felek között méltányos megegyezést létrehozni. Sajnos, a viszonyok állandó rosszabbodása minden eredményt illuzóriussá tesz, mert az a bérmegeállapítás, mely a múlt évben megfelelőnek és kielégítőnek látszott, ma újból elviselhetetlen terhet jelent.

Foglalkoznunk kellett a mindjobban kifejlődő üzleti verseny folytán az új üzletek nyitásával. Amint lapunk jelen számában közzétett miniszteri és polgármesteri rendeletből kitétszik, a hatóságok új üzlet nyitása esetén kötelesek a közszükséglet kérdését is elbírálni és e részben az érdekeltség véleményét is kikérni. Ugyaníly irányú előterjesztésünk fekszik a pénzügyminisztériumban az italmérsi engedélyek kiadásának korlátozása tárgyában, melynek kedvező elintézését maga a kereskedelemügyi miniszter is pártolja. Ha ez a rendelkezés a gyakorlatba átmegy, mód nyílik arra, hogy a felesleges és ötletszerű üzletnyitások megakadályoztassanak.

Napirenden van mostanában a tejrrendelet, mely ellen az összes érdekeltségek — úgy a termelők, mint a fogyasztók — állást foglaltak. Ahogy a kérdés tárgyalásáról szóló híradásokat látjuk, minden törekvés meddő marad és tudomásul kell vennünk a tejfel és tejszín ár-emelését.

Mindzeket a dolgokat azért soroltuk fel, hogy bemutassuk a legfontosabb és az ipari érdekképviselőket foglalkoztató kérdéseket.

Hogy nem érhetünk el mindenütt százszázalékos sikert, nem az érdekképviselőten múlik, de sokszor annak tagjain, akik saját látszólagos érdekeik szolgálatában kontrakarizozzák testület intencióit.

Szinte közhelyé vált az a mondas, amelyet eljárásaink alkalmával mindenütt hallunk: Ha az ipar helyzete oly kedvezőtlen, terheit nem bírják, hogyan lehetséges az a határtalan konkurrenca, amely az árleszállításokban, vagy a szolgáltatások fokozásában megnyilvánul? Hogyan lehet a kártyát ingyen adni és a vigalmi adó eltörlését kérni?

Nagyon nehéz ezekre a kérdésekre válaszolni, nagyon nehéz megmagyarázni azt, hogy ezek a tünetek agónizálás jelenségei.

Itt van a fentebb említett tejrrendelet bennünket érdeklő része: a tejszín megráglása, mely iparunknak ismét súlyos megerhelést jelent. Ha a testület ki is jelenti, hogy a tejszín használatát redukálni kívánja, nem lesznek-e olyanok, akik ezt konjunktúrának tekintve, még több tejszín fognak adni vendégeiknek — természetesen minden áthárítás nélkül — tönkretéve magukat és kártársaikat? Eredményeket elérni csak teljes szolidaritás, fegyelmzett együttműködés mellett lehet. Ha ez nincs meg, hiábavaló az érdekképviselő minden munkája, agitációja, az illetékesek nagyon hamar rájönnek, hogy ez csak görögütz, amely fellobban és kialszik.

Mészáros Győző.

A Szabadi-kávéház és a nemzetközi politika*)

II. Abdul Kerim basa dízkardja.

Az egyetemi ifjúság a tervezett fáklyásmenet betiltása s kényszerű eljétsége után elhatározta, hogy a törökök iránti rokonszenvének még a fáklyászenénél is fényesebb bizonyítékát fogja szolgáltatni: dízkardot visnek Konstantinápolyba Abdul Kerim basának, a győztes török fővezérnek. Azt is elhatározták, hogy addig sem ténleneknek, míg a dízkard elkészül s a kardot vivő küldöttség elindulhat, hanem gyűjtést indítanak s hangversenyeket rendeznek a sebesült török katonák segítésére. Az első ilyen hangverseny, melyet 1876 decemberében rendeztek a Szabadi-kávéházban, 164 frt 44 krt, a gyűjtés pedig annak lezárásáig több mint 7000 frtot eredményezett.

Bár a tüntetések nem ismétlődtek, a hangulat állandóan izgatott maradt s folytonos ki-*) Első közlemény a K. L. április 15-iki számában.

sebb kirobbanások foglalkoztatták a rendőrséget és a sajtót. Így egy novemberi éjjelen az Ujvilág (ma Semmelweis) ucai Ferenczy-kávéházban egyik asztalnál három magyar, egy másiknál pedig két szerb diák ült. Politizáltak s a két asztal közt megindult a tűzharc. „Először csak a szavard röppentyűvel — szól a másnapi újsághír —, de később vastkosabb modorban is, mígnem közbelépett egy idegen hatalom, a rendőrség, s semleges területre, a város házára kísérte őket.” Ilyen s hasonló esetek töltötték ki azt a hosszú időt, mely a dízkard vitelének elhatározásától (okt. 31.) a kardot vivő küldöttség útnak indulásáig (1877 jan. 4.) eltelt. A dízkard késedelmes elkészülte miatt többször is el kellett halasztani a kitűzött indulási napot és a harctéri események miatt az eredetileg dunai útvonalat is meg kellett változtatni s a tengeri útat választani Trieszten keresztül. Végre elkészült a kard s a bizottság a küldöttség elindulási napját most már végleg kitűzte január 4-ére. A Déli-pályaudvarról reggel hét órakor induló triestzi vonathoz pedig nemcsak a hatvanas bizottság kíséri ki a kardot vivő küldöttséget, hanem az egyetemi polgárok hosszú sora.

Már korán hajnalban nagyszámmal jelent meg az ifjúság a Szabadi-kávéházban s vidám eszegegésben telt az idő. Minden figyelem a nyolctagú küldöttség körül összpontosul. Végre elérkez az indulás ideje s ekkor Szabadi Frank Ignác, a kávéház tulajdonosa a küldöttség elé áll s meghatott hangon jelenti ki, hogy mindig legnagyobb öröme és büszkeségére fog szolgálni, hogy az ő kávéháza volt a bölcsője a törökök iránt kifejezett rokonszenvek s tüntetéseknek.

Hat órakor hagyta el a kávéházat a többszáz főre tehető csoport és Midhad s Kerim basákat, Kossuthot és Klápkát éljenzve, a Szózatot és a Kossuth nótát énekelve vonultak végig az Országúton, Erzsébet és József téren és Dorottya utcán az indulás helyére, miközben Rác Pali bandája a Rákóczi, Klapka és török indulót húzta.***) Rendzavarás nem történt, még a Lánchídon s az alagútban sem volt torlódás.

A továbbiak részletezése túl messze vezetne, elég annyit elmondani, hogy az indólázi bű-

*) A rendőrség akkor még nem volt állami, hanem városi.

**) Szabadi Frank Ignác ekkor adta ki a „Török-magyar induló”-ját, Midhad basának ajánlva. A címlapon pirosban és kékbén virító honvéd és nizam fognak kezét. Különbön erről a nevezetes indulóról s a zeneszerző kávé életéről bővebben írtam e lap 1931 okt. 15-i számában megjelent cikkemben.

SZENT ISTVÁN
CSALÁDI SÖR

1½ literes zárt palackokban

a
Kőbányai Polgári
Serfözde

gyártmánya

Budapesti Központi Általános
Tejcsarnok Részv.-Társ
VII, Rottenbiller ucca 31.

Telefon: Aut. 462-63, 462-64,
462-65, 323-07,
338-91 346-68, 350-16,
Sürgőnycim: „Közlet Budapest”

A fővárosi kávéház, szállodai és kávé-mérésének szállítója. Tojás-osztály.

SAISON SLÁGER: MESE-OSTYA-KÜLÖNLEGESSÉG GYÁRTJA A STEINER-KEKSZ

Mocznik-mustár legyen minden asztalon!

esúra több képviselő is megjelent (természetesen ellenzékiek). A szokásos bücsübeszéd után a küldöttség felszállt a vonatra, és elvitte őket Triestbe, ott hajóra szálltak, szerencsésen megérkeztek Konstantinápolyba, ünnepélyes keretek közt átadták a díszkardot Abdul Kerimnek, a szultán is fogadta őket, se vége, se hossza nem volt az ünnepeltetéseknek, a Medsidje-rendjelemből még az itthonmaradtaknak is jutott. A magyar sajtó napról napra bőven regisztrálta az események híreit, melyek bizony a monarchia határán túl is elhatóttak, még a párisi „L'Illustration” is hozta a díszkard és az átadási jelenet képeit. Most már az egész világ tudomásul vehette, hogy a magyar közvélemény egyáltalán nem fedi a hivatalos külpolitika muszkabarátságát s Tisza Kálmán a fátylászene betiltásával éppen az ellenkezőjét érte el annak, mint amit akart. Ha Tisza annak idején engedélyezi a fátylászene, akkor a fátylák elégtet volna, a beszédek elhangzottak volna s mindenki csakhamar elfelejtette volna az egészet. Így azonban az egész világ tudomást szerzett arról, amit Tisza Kálmán szeretett volna elnyomni s eltitkolni.

Míg a nyolcak odajártak, azalatt itthon a hatvanas bizottság szorgalmasan tanácskozott a Szabadi-kávéházban s elhatározták, hogy a hazatérő küldöttséget oly ünnepélyes fogadtatásban részesítik, mely beillik valóságos nemzeti ünnepnek, hadd menjen ennek is híre Párisba, tán még Londonba is. Tisza Kálmán nem tanult az előzményekből (mint ahogy sohasem tanult a multból s ez a csökönyössége, kitartani egyazon taktika mellett még sok bajt okozott nemcsak neki s az ifjúságnak, de sajnos, az országnak is, megint azt hitte, hogyha eltölti az egyetemi ifjúságot valamitől, akkor a dolog végeleg el is van temetve, úgy látják, sehogysem akarta megérteni, hogy mit jelent olaját önteni a tűzre! A miniszterelnök egyenes kívánságára az egyetemi tanács szigorú rendelettel „a tanulmányi előmenetel érdekében” feloszlattat mindennemű diákbizottságot, természetesen a hatvanas bizottságot is. Az ünnepélyes fogadtatást azonban ez nem hiúsította meg, csak az ifjúságot keserítette el még jobban, az úgy maga nem szenvedett emiatt, mert rögtön megalakult a Konstantinápolyból visszatérő ifjak fogadására egy új bizottság ifjú polgárokból (üggyvédjelöltek, kereskedő ifjak stb.), mely aztán végig megvalósította a hatvanas bizottság programját és hogy ne tűnjék fel olybá, mintha az ifjú polgárok csak névleges rendezők volnának s a rendezés továbbra is az egyetemi polgárok kezében volna, az új bizottság már nem a Szabadi-kávéházban tanácskozott, hanem áttette főhadiszállását az „Arany sas”-ba. Ezzel elmultak a Szabadi-kávéház fénynapjai. A díszkardvívó küldöttség konstantinápolyi látogatását viszonozó török küldöttség fogadását is ez az ifjú polgárok bizottsága intézte s bizony a török-magyar barátság szülőföldje, Szabadi kávéháza nem látott falai közt egyet sem török barátaink közül. Sőt, mintha a sors egyenesen gúnyt akart volna úzni belőle, vagy pedig, hogy megmutassa, mennyire mulandó minden dicsőség s hogy a fenségest a nevésgestől tényleg csak egy lépés választja el, arról szól a következő újsághír:

Ismét keleti vendégek érkeztek a fővárosba. Viselnek nagy turbánt fehér burnuszt. Ők azonban nem „szoftákok” (mint a konstantinápolyi küldöttséget az uceai orientális nyelv-tudomány nevezte), hanem marokkói berber komédiások, kik nemskára az „Orfeumban” fogják magukat produkálni. De a vallásuk mohamedán és turkofilek a jatanaganrántásig. Tegnepelőtt a „Szabadi”-ban volt közülük egy pár Hadzsi Alibaba műértő vezetése alatt. Alibaba tudós férfiú. Nemesak két székkel és egy pohár vízzel csinál hajmeresztő mutatványt, hanem meg tudja azt is mondani: „Zi Ferdinánd é svarce!” Politikai tudományát pedig bebizonyította a következő kis költői hasonlat, melyet a körülte állóknak mondott: „A török ember meg a magyar ember olyan, mint — s ezt barna ujjával mutatta — az olló. Külön, két darabra szedve hasznavehetetlen mindkettő, de bezzeg kapcsolódnak csak egybe, vágják a munkát, hogy jobban se kell.”

Sic transit gloria mundi! — bizony változik a világ s változnak az emberek!

Dr. Mazsary Béla.

A régi pesti serfőzőházak és kávéházak kapcsolatai

Adatok a pesti kávéházak településtörténetéhez.

Sok igen érdekes körülmény okozta azt, hogy a pesti kávéházak több mint két évszázados történelük miatt hogy választották meg helyüket, azaz hogy hova telepedtek. Hidak, piacok, egyetem, vásárterek, színház, a forgalom és a városi élet minden rezzenése közreműködtek ez okok között.

Alábbiakban egy érdekes okról szólnak, arról, hogy 1686-tól 1864-ig pontosan követhető, hogy jelentkeznek Pest régi serfőzőháza mellett, azok terén, közvetlen közelükben, vonzó körükben a kávéházak. Mint egy régebbi cikkében dr. Mazsary Béla e lap hasábjain megírta az első ismert pesti kávéház Blázo, a ráckit a német okmányok Blasius Caviesedernek hívnak a régi pesti belvárosban, Leopoldus császár uccájában, a mai Váci uca 64. sz. alatti új városháza telkén 1815-ig működött, 1860-ban lebontott pesti városi serfőzőház közelében, a ma Molnár és Magyar uca sarkán helyezte el kávéházát 1714-ben. Amikor 1815-ben egyszerre épül fel a mai Andrassy szobor helyé, a Mayerffy-féle serfőzőház és a mai Kinizsy és Ráday uca sarkán a Petz-féle serfőzőház, azonnal egy-egy kávéház keletkezik mindkettő közelében. Az előbbi térszomszédságában felsőgellérd nemes Farkas János, komáromi fakereskedő nyit kávéházát, ez a lipótvárosi kávéház őse, a második a Ráday uca és Kálvin tér sarkán álló régi ház kapuja felett máig látható „Két oroszlán”-hoz címzett kávéház.

Amikor 1844-ben a mai Salétrom és József uca sarkán megnyílik a Honneur-féle serfőzőház — emléket a mai Bandl-féle vendéglő épületén elhelyezett emléktábla őrzi — a Rökk Szilárd uccában megjelenik egy kispolgári kávéház. S ugyanabban az évben, mikor az Üllői országúton a mai Bokréta uca sarkán felépül Schmidt Péter, a pesti serfőző-céh deákmesterének serfőzőháza, közelében megnyílik azonnal a Pischinger-kávéház. A Spiegel-Tüköry családnak az 1830-as években az u. n. Tükörygáton keletkezett nagy serfőzőház mellett a Vígsház építkezéskor lebontott híres Ujvilág keletkezik.

Ugyanezt látjuk Budán. A mai Döbrentey téren állott tabáni serfőzőházat a kávéházak egész korszortja vette körül, a Fő uccában állott vizivárosi serfőzőház közvetlen közelében, a mai Királyhegy uccában volt a Vörös ökör, a mai Batthyányi uccában a Három szerecsen s a mai Batthyányi téren a Fehér Hajó vendéglő kávéháza. Ó-Budán ott találjuk a serfőzőház mellett a Mókushoz és a Madárhoz cégérezett sermőrház mellett hasonló nevű kávéházakat.

1855 és 1864 között több nagy serfőző ház épül Kőbányán s ekkor egyszerre két kávéház nyílik meg szomszédságukban.

Bevilaqua-Borsody Béla dr.

Mivel segítheti elő a kávé és a magyar feltámadást?

Ipariskolánk igazgatósága az öntudatos és cselekvő hazafiság érzésének tanulóink közötti erősítése céljából a fenti címmel osztályközi írásbeli dolgozatot íratott. A sikerültebbek közül egyet alább közlünk:

Egész Európában egyike a legismertebb szakma a magyar kávéipar. Ezt a szakmát a kávéiparos oly magas nivóra emelte, hogy egész Európában a legnagyobb elismerést érdemelte ki.

Talán egyetlen nagy városban sem játszik oly nagy szerepet a kávéház, mint Budapesten, mert a pesti embernek második otthona lett a kávéház.

Majdnem minden nemzeti, társadalmi és irodalmi esemény a kávéházi társaságok mellett indult ki. Már 1848-ban a szabadságharc kitérésében is nagy szerepe volt a kávéháznak, mert Petőfi, Jókai és Vasvári a Pilvax kávéházban dolgozták ki 12 pontban a magyar nemzet főbb kívánságait és innen ment Petőfi a Nemzeti Múzeum Kertjébe, ahol a Nemzeti Dal elszavalásával lelkesítette fel a tömeget.

Minden igaz magyar embernek vágya az ország régi határainak visszaállítása. Ebben az újabb honszerző munkában a kávéiparos is kiveszi részét, ha adóját pontosan fizeti, magyar árut magyar kereskedőtől vásárol és üzemeiben csak magyar embert alkalmaz. A mostani újjáépítés egyik fontos kelléke az idegenforgalom. Ezt azzal segítheti elő a kávé, ha az üzletében megforduló idegeneket minden tekintetben fokozottabb figyelemmel szolgálja ki. Idegenforgalom szempontjából kívánatos, hogy a kávé és lehetőleg személyzete is több nyelvet beszéljen, hogy az érdeklődő külföldinek az anyanyelvén tudjon felvilágosítást adni. Felhívhatjuk figyelmét a nevezetesebb látványokra és történelmi magyarázatot is adhat. A külföldi lapokat is tartani kell, hogy az idegen úgy érezze magát, mintha csak otthon lenne. Így Pesre mindig azzal az érzéssel fog visszagondolni, hogy ilyen kedves, vendégszerető városba máskor is szívesen ellátogat, sőt még másoknak is ajánlani fogja.

Pontos, hogy az elszakított országrészekben megjelenő újságokat is tartsa a kávé, hogy a kapcsolata ne szakadjon meg és az itt lakók is tájékozva legyenek az ottani eseményekről.

Mindezeket szem előtt tartva a kávéiparos is kiveszi részét az előjövendő magyar feltámadás lélekemelő nagy munkájában.

Gabrovitz Stefánia
továbbképző-osztály tanuló.

HIVATALOS RÉSZ

M. kir. kereskedelemügyi miniszter.
13.633/VII. b. 1933.

Tárgy: A Budapesti Kávéok Ipartestületének kérelmére az új iparengedélyek kiadása alkalmával követendő eljárás ügyében.

Budapest Székesfőváros Polgármesterének.
A Budapesti Kávéok Ipartestületének a fenti tárgyban Polgármester Urhoz intézett beadványa másolatát azzal küldöm le, utasítva az I. fokú iparhatóságokat, hogy az 1922:XII. te. 38. §-ban felsorolt iparokra szóló iparengedélyek kiadásánál a 78.000/1933. K. M. sz. rendelet 97. §-ában foglalt rendelkezésekhez szigorúan alkalmazkodjanak.

Erről a nevezett ipartestülettel azzal értesítse, hogy az új italmérségi engedélyek kiadása tárgyában előterjesztett kérelmére vonatkozólag a pénzügyminiszter urat megkerestem.

Budapest, 1933 évi április hó 20-án.

A miniszter rendeletéből:
Kruchina sk.
miniszteri tanácsos.

Budapest Székesfőváros Polgármestere.
248.204/1933—XV. ü. o.

Tárgy: A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 13.633/1933—VII. b. számú leirata a budapesti kávéok ipartestületének az új iparengedélyek kiadása alkalmával követendő eljárás ügyében intézett beadványára.

Határozat:

Ezt a minisztri leíratot tudomásul veszem és mihez tartás végett másolatban közlöm a polgármesteri XV. ügyosztállyal és az összes kerületi előjáró urakkal, az utóbbiakkal azzal az utasítással, hogy az 1922. évi XII. te. 38. §-ában felsorolt iparokra szóló iparengedélyek kiadásánál a 78.000/1933. K. M. sz. rendelet 97. §-ában foglalt rendelkezésekhez szigorúan alkalmazkodjanak.

Egyben tudomásulvétel céljából a miniszteri leíratot másolatban közlöm a budapesti kávéok ipartestületével azzal, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr fenthivatkozott leírata szerint az ipartestületnek az új italmérségi engedélyek kiadása tárgyában előterjesztett kérelmére vonatkozólag a pénzügyminiszter urat megkerestem.

Budapest, 1933 május 2.

A polgármester rendeletéből:
Dr. Pertik sk.
tanácsi főjegyző.

Hegedüs József és Nagy Lajos

gépekre berendezett asztalos üzeme
Kávéok állandó szállítója. Budapest, X. Füzér uca 22
Telefon: 48-6-39

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, egészségügyi berendezések, villany-szerelés, átalakítások, javítások, tervezések.
BAJZA SÁNDOR és CZIRHA GYULA
okl. gépészmérnökök
Budapest, V. Falk Miksa u. 32. Tel.: 27-1-47.

Dorogvidéki szén és brikett

salakmentes tűzifa nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban. Díjtalan házhozszállítás. Budapestvidéki közszénbánya lerakata
Geiszlinger v. szállodás VIII. Magdolna-u. 10. Telefon: 32-9-50.

**Pálpusztai sajt,
Heller doboz emmenthali,
Derby sajt**
kávéházakban
nélkülözhetetlen

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Május 20-ig befizetendő az átalányozott és zenés kávéházak vizgalmi adója.

Május 24-én (szerdán) délután 5 órakor előjárósági ülés az ipartestület tanácstermében.

Május 25-ig befizetendő a személyzeti illetményeiből levont kereseti, külön- és rokkantellátási adó.

Június 5-ig megfizetendő a második negyedévi lakbér második részlete.

Június 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és nem zenés kávéházak vizgalmi adója.

Június 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai június havi fényüzési és forgalmi átalányukat megfizetni.

Június 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

A munkanélküliek javára megindított gyűjtés folyik.

A Magyar Kávéipari Évkönyv VIII. évfolyama megjelent.

*

Előjárósági ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestületének előjárósága május 24-én (szerdán) délután öt órakor tartja május havi előjárósági ülését.

Megjelent a tejrölelet. Lapunk zártakor olvassuk a B. K. május 14-én megjelent számában közzétett három miniszteri rendeletet, amelyek a tej és tejtermékek forgalmának szabályozását tartalmazzák. Meg kell állapítanunk azt, hogy az érdekeltségek tiltakozása eredmény nélkül járt, a rendelet sérelmes intézkedései teljes mértékben életbe léptek. — Bennünket a legközvetlenebbül a m. kir. földművelésügyi miniszter 66.900—1933. sz. rendeletének 13. §-a érint, melynek 1. pontja szerint a zárt területen a fogyasztási tejnek legkisebb termelői árat literenként 18,5 aranyfillérben, a kannatejnek kicsinybeni fogyasztási árat 32 a. fillérben, a tejszínnek nagybani árat 2,40 P-ben, a tejfölnek nagybani árat pedig 1,20 pengőben állapította meg. Az árusítói jutaléknak literenként 3,2 a. fillért meghaladni nem szabad. Az árusítói jutalékot a tej fogyasztói árából csak azokkal szemben szabad levonni, akik a tejkereskedést vagy árusítást engedéllyel gyakorolják. Ezeket kivül vendéglők, vendéglátó üzemek, kávéházak és egyéb nagyfogyasztók részére megállapodás alapján szállított tejet, ha naponként legalább 5 liter tejet vesznek, a fogyasztói árból a viszontelárusítói jutalékot levonva szabad számlálni. Az ebben a szakaszban felsoroltak részére eladott tejszín és tejföl, nagybani áron kell számlálni. E rendelkezés szerint a kávéházak részére szállított tej literenként 28,8 fillérnél, a tejszín 2,40 pengőnél, a tejföl pedig 1,20 pengőnél olcsóbb nem lehet. — A tesztület vezetősége a rendelet intézkedéseit behatóan tanulmányozza és a követendő eljárás iránt a rokonérdekeltségekkel együttesen fog megállapodni.

Az új bortörvény. A földművelésügyi minisztériumban — mint ismeretes — már hosszabb idő óta folynak az új bortörvényről szóló tervezet előkészítő munkálatai. A földművelésügyi minisztérium ebben az új törvényben rendezni kívánja mindazokat a függő kérdéseket, amelyek a bor előállítására és feldolgozására kapcsolódó mindeztideig felmerültek. Így tisztázni kívánja a minisztérium a tokaji borvidékkel kapcsolatban az „aszú” fogalmát, szabályozza a külföldre kikerülő borfajtáknak egységes előállítási módját és ezzel lehetővé teszi, hogy neves borokat jellemző elnevezés alatt különféle módon kezeltek, nem egységes természetű borok kerüljenek ki a külföldre. Az új bortörvény azon elven épül fel, hogy lehetőleg minél több természetes bor kerüljön a forgalomba. A szőlőtermelés rendezésére vonatkozóan azt az elvet fektetik le az új törvényben, hogy az úgynevezett nova-szőlőket

Törvényjavaslat készül a minimális munkabérről. A kereskedelemügyi minisztérium a most benyújtott állami költségvetésben bejelentette, hogy a legkisebb törvényes munkabérek megállapítása érdekében törvényjavaslatot készít.

Alba gözmosoda, VIII. Rökk Szilárd u. 29, tel. 42-3-78
KÁVÉHAZI fehérművek, asztalneműek elsőrendű tisztítását vállalja garantált házimosási rendszerrel Gözmosoda Rökk Szilárd uca 29. Tel.: 4-23-78. — Próbálja meg egy mosással és meggyőződik, hogy fehérműje nem megy tönkre.

Világítson tükörrel! Tükörlámpám használata mellett 30% árammegtakarítást nyer. Falitükrök és azok javítása galvanikus úton, 15 évi jótállással Üvegcsiszolás, edzés, üvegfestészet, üvegezés és képergetés legolcsóbb és legbiztosabb kivitelben

LIGETI LÁSZLÓ üvegtechnikai műintézet, Bpest, VIII. József-u. 23. Telefon: 32-1-08.

JILEK M. BÉLA
speciális ellenőrző pénztárak javítóüzeme Budapest, V. Honvéd u. 38. Tel.: 25-4-58. Pontos, lelkiismeretes munka.

Gázvilágítás- és rechaud-karbantartást vállalok havi bérletben!

Csutor József Budapest, I. Fehér Sas u. 2. I. Attila körút 43.

más fajtákra oltják át. Arról is szó van, hogy azokról a területekről, amelyek nem felelnek meg mindenen a szőlőtermelés céljainak, a szőlőültetvényeket olyan területre telepítsék át, ahol talajbeli és klimatikus okokból a szőlő sokkal jobban megművelhető.

Árusíthat-e palackozott bort a cukrársz? Egy adott esetben kifolyólag a körmendi főszolgabírói hivatal átiratot intézett a soproni Kereskedelmi és Iparkamarához, amelyben szakvéleményt kért, vajjon palackozott bort árusíthat-e a cukrársziparos. A kamara szakvéleményében rámutatott arra, hogy az italmérsési jogvedékről szóló 1921. IV. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 101.010—1921. P. M. számú rendelet szerint cukrárszadákban a korlátozott italmérés egyes nemei közül csak a „szesz és aból készült közönséges pálinka kizárásával egyéb égetett szeszitaloknak és esemegeboroknak álló és illő vendégek részére való poharazása folyhatik”. Nincs tehát lehetősége annak, hogy cukrársziparos szeszből készült közönséges pálinkát vagy asztali bort tartson raktáron és nyitv zárt palackokban kiszolgáltasson, sőt az ilyen irányú esemény a hivatkozott rendelet szerint jövedéki, az ipartörvény szempontjából pedig iparkihágást képez.

A kávémérők és kifőzők panaszai. A Budapesti Kávémérők és Kifőzők Ipartársulata most tartotta élénk érdeklődés mellett 71. évi rendes közgyűlést Wirth Zsigmond elnöklésével. Az évi jelentés ennek a két kisiparnak súlyos küzdelméről számolt be. Az általános gazdasági válság, a munkanélküliség és a fizetésredukció a legsúlyosabb megpróbáltatásokba sodorták ezeket az iparokat, amelyeknek pedig a hivatása a közönség szegényebb rétegeinek olcsó élelmezése lenne. Ezek a kisiparok a nagy pénztelenség mellett kénytelenek a hatósági étkezettőket és a magánháztartásokban elszaporodott zugkifőzések egyenlőtlen versenyét is elszenvedni. Az ipartársulat elnöksége sokat fáradozik az iparok fejlesztésén, a kifőzések és a kávémérők színvonalának emelésén, hogy a szeszital fogyasztási kényszerből mentesen a kényesebb izlésű, de csökkent teherbírási közönség igényeit is a legmesszebbmenően kielégíthessék. Nagy lelkesedéssel fogadta a közgyűlés az elnökségnek azt az előterjesztését, hogy illetékes helyen kérelmezik az újabb iparrendelések kiadásának korlátozását vagy egy időre való szüneteltetését, mert sokkal több manapság a fővárosban a kávémérés és a kifőzés, mint amennyit a lecsökken forgalom elbírná.

Vendéglősök és kávésok szövetségi szikvizgyára. A budapesti és környéki italmérők, vendéglősök és egyéb hasonló szakmabeliek évek óta panaszkodnak a szikvíz drágasága miatt s már régóta tervezik, hogy maguk állítsanak fel ilyen telepet. Hír szerint most meg is alapították a szövetséget, mely a gyárat létesítené. Az alakuló gyűlésen Ammer Jánost, a Szállodások és Vendéglősök Ipartestületének alelnökét választották meg elnöknek. A résztvevőket tájékoztatták arról, hogy a létesítendő szövetségi szikvíz gyár a kis üveg szódavíz 3 fillérért, a nagy üveket pedig 6 fillérért fogja árusítani.

Tejfiókban tilos felszolgálni elkészített élelmicikkeket. A Budapesti Kávémérők és Kifőzők Ipartársulata panasszal fordult Sipőcz Jenő polgármesterhez, amiatt, hogy a tejvállalatok fióküzleteikben és tejárusító boltjaikban asztalok és székeket helyeznek el és a közönség részére kávé, kakaót, teát, főtt tojást, rántottát és egyéb elkészített élelmicikkeket szolgálnak fel. Az ipartársulat szerint a tejvállalatoknak nincs erre joguk. A polgármester a panaszt magáévá tette és megtiltotta, hogy a tejfiókban ilyen élelmicikkeket felszolgáljanak. A polgármester megkereste a rendőrséget és utasította az előjáróságokat, hogy a tiltó rendelkezést szigorúan ellenőrizzék.

Egyesség az Adria Biztosító és a New-York kávéház bérharcában. A Biztosítási Közlöny

Franck-pótkávé és Kathreiner-Kneipp malátakávé

jó forgalmat és tisztességes hasznomat biztosít!

KOLÉNYI KORNÉL

konzervgyár, Budapest
Cég alapítva 1879. Telefon: 32—3—00.
JAMJEI ELSŐRANGUAK!
Kajszinbarack-íz minőségben felülmulhatatlan!
Kapható:
Budapesti Kávésok Aruforgalmi Rt.
Budapest, VIII., József krt. 38. Tel: 39-2-77.

annadején közölte, hogy az Adria Biztosító megfellebbezte a járásbírósnak azt az ítéletét, amellyel az Erzsébet körüli „New-York”, jelenlegi „Adria” palotában levő New-York kávéház üzletbérlet leszállította. A kávéház igazgatója és az Adria Biztosító között tárgyalások indultak meg és most végreegyesítést kötöttek: a New-York kávéház a bíróság által megállapított 52.000 pengővel szemben évi 80.000 pengő bér fizetésére vállalt kötelezettséget. A megállapodás szerint felerült összes perköltségek is a New-Yorkot terhelik. Ezeketán tehát a kávéház tulajdonosai fellebbezésüket visszavonták.

Zwack likörgyár elsőrangú gin-t és whisky-t hoz forgalomba, melyet bármely külföldi hasonló itallal egyenértékűnek ajánl a kartársak szíves figyelmébe. Fenti cikk sok külföldi márkánál még jobb is. Mixeléshez is páratlanok.

Gázvilágítás- és rechaud-karbantartás. Kartársainknak érdeke, hogy rechaudjaik és egyéb gáztűzhelyeik, vagy melegítőik kifogástalanul működjenek. A gázművek ugyan kiküldenek hiba esetén szerelőt, de ez mindig késedelmes és költséges. Ajánljuk tehát, hogy vegyenek igénybe egy megbízható karbantartási vállalatot, mely olcsó havi bérletben állandóan rendben tartja gázszerelvényeiket. — Mint ilyen, ajánljuk Csutor József céget (I. Fehér Sas u. 2 és I. Attila krt. 43.), amely évek óta számos iparunkbeli üzemnek tartja rendben szerelvényeit, a legteljesebb megelégedésre.

Wein és Társai Lenzöveggyár (Budafok-Budapest) nagy feltűnést keltett és csodálkozó elismerést aratott szebbnél-szebb lendamaszt asztalneművel és törülközővel. Több más cikke — török, vásznak, csinvatok, egyéb asztalneműek és törülközők — is mind élénk tanúbizonysága honi iparunk előretörésének, élniakarásának és abszolút versenyképességének.

Kartársaink figyelmét felhívjuk az „Olcsó Bolt”-ra Budapest, V. gróf Tisza István uca 24. szám alatt, ahol **abroszok, plédok** és mindenfajta **takarók** a legolcsóbban kaphatók.

Uj alpakagyár Magyarországon. A nehéz gazdasági viszonyok, valamint a devizakorlátozások következtében beállott import-nehezégek arra késztették a Telefongyár Részvénytársaságot, hogy oly iparcikké gyártását vezesse be, melyek eddig Magyarországon vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak jelentéktelen mértékben gyártat-

T. 843-39.
Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 6. Üveg és porcellán

Abroszok fehérek és tarka
Plaidek terraszra, kertbe
Takarók minden fajta
legolcsóbban az „Olcsó Bolt”-ban Budapest, V., gr. Tisza István u. 25. Telefon: 80-1-95.

Ha **TÜKÖR** kell, **WAGNER**-t keresse fel Budapest, VII. Szérvétségy uca 6. sz. Telefon: 45-3-40. Üvegcsiszoló- és tükörbortótelep.

SPRINGUT HENRIK tojásnagykereskedő Budapest, VI. Vasvári Pál u. 11. Tel.: 21-7-54. Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő állandó szállítója

JILEK M. BÉLA
speciális ellenőrző pénztárak javítóüzeme Budapest, V. Honvéd u. 38. Tel.: 25-4-58. Pontos, lelkiismeretes munka.

Hattyu gözmosó és fehérmű kölcsönző vállalat
Budapest, VII. Klauzál u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 35-8-59
Az ország legnagyobb gözmosó üzeme, legmodernebb berendezéssel Legkíméletesebb mosási rendszer

Kantós testvérek Rt.festő, mázó és
tapétázó iparüzemBudapest, VI. Horn Ede u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-23
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázó és
falkárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.**Befőtt konzervek**

minőségben kifogástalan a Konzervkereskedelmi Rt. címkejével ellátott, úgynevezett másodrendű befőtteket az alanti árakon hozzuk forgalomba:

Alma 1 kg-os doboz	P —.98
Meggy 1 kg-os doboz	P 1.30
Eper 1 kg-os doboz	P 1.10
Barack 1 kg-os doboz	P 1.30
Dinnye 1 kg-os doboz	P 1.10
Őszibarack 1 kg-os doboz	P 1.30
Birsalma 1 kg-os doboz	P —.98
Körte 1 kg-os doboz	P 1.30
Cseresznye 1 kg-os doboz	P 1.30
Háromzöld szilva 1 kg-os dobozban	P —.98
Vegyes befőtt 1 kg-os dobozban	P 1.30

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt.-sága
VIII., József krt. 38. Telefon: 392-77.

tak. Ilyen ipareikk: az alpakka evőszköz, amelynek gyártását aránylag rövid idő alatt tökéletesítették, úgy hogy ma bármelyik legjobb külföldi gyártmánnyal úgy minőségben, mint kivitelben felveszi a versenyt, árban pedig olcsóbb.

A Telefongyár által gyártott evőszközök teljesen fehér, nagy szilárdságú alpakkafémből készülnek, használatban megtartják színüket, nem homályosodnak, élettartamuk pedig oly hosszú, mint az eddig ismert bármely más gyártmányú alpakka evőszközé.

Kávés ne tartson

élelmi- és gyarmatáruccikat raktáron, napi szükségletét nagyban áron, legelsőrendű minőségben, naponként díjmentesen házhoz szállítja

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt.-sága
VIII., József krt. 38. Telefon: 392-77.
Vidékre rendszeres postacsomag szállítás.

A Telefongyár minden fajta evőszközt gyárt; ezáltal a legkényesebb igényeket is ki tudja elégíteni. Gyártmányai felölelik úgy a nagy, mint a desszert, valamint a kávéevőszközöket, természetesen, hogy az összes merőkanalak, tortalapokat, cukorfogókat is a legjobb kivitelben hozza forgalomba.

A késpengék a ma gyártott legjobb solingeni acélból, vagy rozsdamentes solingeni króm-acélból készülnek és pedig kétféle kivitelben: egyenes pengéjű és kardpengéjű.

Az evőszközök fazonja is kétféle, mindkettő spicces végű, de sima vagy recés. Mindkettő kivitel a ma forgalomban levő legnehezebb súlyban készül.

Mi a magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük a Telefongyárt, hogy ezt az iparágat Magyarországon meghonosította és azt hisszük, hogy nem kell külön felhívni olvasóink figyelmét arra a körülményre, hogy mily nagy fontosságú az, hogy na, amikor minden fillérnek több szem-

Szardiniából

kizárólagosan a legelsőrendű minőségeket a világhírű Algarve Exportador Ltd. Lisboa cég gyártmányait Níee, Nicette, Cine doboz vételnél is láda árban hozza forgalomba a Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt.-sága VIII., József krt. 38. Telefon: 392-77.

pontból, de különösképpen a munkanélküliség leküzdése miatt az országban kell maradnia, ezen iparágat mindenki pártfogolja, annál is inkább, mivel minőségben és kivitelben a legjobbat nyújtja.

Az Amerikából visszavándorolt magyar állampolgárok ipari szakképzettségének igazolása. A kereskedelmi miniszter elvi döntése szerint a 10.721—1921. M. E. számú rendelet 1. §-a úgy értelme-

Szardellagyűrű

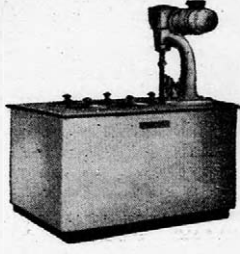
1/3-os (10 hal) Arrigoni gyártmány, legelsőrangú minőség dobozvételnél láda árban, dobozonként 97 fillérrel beszerezhető a Budapesti Kávésok Áruforgalmi Részvénytársaságánál VIII., József krt. 38. Tel.: 392-77.

HENNEFELD

jég szekrénygyár

Budapest VI., Ó ucca 6
Telefon: 11-4-29

Jég szekrények,
sörkimerőkészülékek,
elektromos
hűtőkészülékek,
elektromos legyalt-
készítógépek
és konzervátorok.

zendő, hogy azok az Amerikából visszavándorolt magyar állampolgárok, akik valamely képesítéshez kötött ipart mint önálló iparosok kívánunk gyakorolni, amennyiben igazolják, hogy Amerikában egyfolytában legalább öt évig tartózkodtak, ipari szakképzettségük megállapítása végett szakvizsgára bocsáthatók anélkül, hogy igazolniok kellene, hogy Amerikában való tartózkodásuk ideje alatt abban az iparban szakbavágó gyakorlatot végeztek. A miniszter elvi döntésében rámutat arra, hogy különösen az Északamerikai Egyesült Államok ipari viszonyainak a magyarországiaktól teljesen eltérő volta miatt nincs mód arra, hogy Magyarországon képesítéshez kötött iparban ott végzett szakbavágó gyakorlatot elfogadható módon igazolhassák. Céltalan volna tehát azt az Amerikából visszatért és itt ipart űzni szándékozótól megkivánni a szakbavágó gyakorlat igazolását. Egyébként is a szakvizsgálat módot és alkalmat nyújt az ipart űzni kívánóktól az illető iparban való jártasságuk megismerésére és amennyiben a jártasságuk meg nem felelőnek, hiányosnak mutatkoznak, a vizsgálóbizottság az illetőt a szükséges tartamú szakbavágó gyakorlatra utasíthatja. (83.450—1928. K. M.)

Minden kávé tartson üzletében Zwack-féle Unicumot és likőröket, mert azt állandóan keresik és fogyasztják. Az Unicum eredeti palackból mérendő, mert a vevő így látja, hogy csakugyan eredeti árut kap.

„Hattyú” Gőzmosó- és fehérneműkölcsönző vállalat (Bp., VII., Klauzál u. 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Versenyárgyalási hirdetés

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület versenytárgyalást hirdet a X. kerület, Kerepesi út 7-9. sz. (Tattersal és Budapesti Ügetőverseny Egyesület) telephelyén levő összes vendéglőhelyiségek bérletére.

Ajánlatok megtételére szolgáló bérleti feltételek f. é. május hó 22-től kezdődőleg az Egyesület vezérkísérőjénél (Tattersal) d. e. 10—1 óráig megtudhatók, ugyanakkor a bérbeadandó helyiségek megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb f. é. június hó 3-án déli 12 óráig benyújtandók.

BUDAPESTI
ÜGETŐVERSENY EGYESÜLET

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Óvakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17

Telefon: J. 31—0-63, J. 45—3-71.

Alapított 1824.

Márványból épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít
KRONEMER DÁVID márványipari üzeme, Bpest, X. Szállás u. 44. Tel.: 48—9—83

Az eredeti **SIDOL** fém-,
ablak-
és
márványtisztításra a legalkalmasabb!
Göztl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R.-T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

A legkiválóbb Szent István
sörkülönlegesség
Porter sör
a Polgári Serfözde gyártmánya

A „MALÁTA-PEZSGÓ-SÖR”
HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉT S PÉNZE
EGYRÉSÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA.
GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFÖZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

„Harmatvíz” A Hungária Gyógyforrás szénsavval telített ásványvize

Forgalomba hozza: BUDAPEST SZÉKES-
FŐVÁROS ÁSVÁNYVIZ-ÜZEME.
TELEFON: AUTOMATA 530—03.
I. SZENT GELLÉRT RAKPART 1. SZÁM.